

Haken en ogen voor hennep in melkvee­rantsoen

Vezelhennep kan dienen als bron van structuur in het rantsoen van melkvee. Het gewas zorgt voor een verbetering van de herkauwactiviteit, maar de voedingswaarde van de vezels op zichzelf is gering. Op Proefboerderij Rusthoeve in Colijnsplaat wordt er vooral gekeken naar de toepassing van vezelhennep in bouwmaterialen, maar welke kansen biedt het gewas voor de veehouderij?

Jasper Lentz

Vezelhennep maakt op de Rusthoeve onderdeel uit van de Bio-based Garden. In die tuin wordt de teelt en de toepassing van vijftig verschillende gewassen onderzocht. Uit de onderzoeken moet blijken in welke bouwmaterialen vezelhennep de meeste meerwaarde brengt, bijvoorbeeld in isolatiemateriaal voor huizen of in het dashboard van auto's. Die toepassingen lijken helder. Wat minder vanzelfsprekend is, is de meerwaarde van vezelhennep in het rantsoen voor melkvee. Op KTC De Marke is er in 2015 een onderzoek uitgevoerd. In dat onderzoek werd snel duidelijk dat de kosten voor de teelt van vezelhennep vrij hoog zijn. Het oogsten kost 20 cent per kilogram droge stof, de teelt kost zo'n 10 cent per kilogram droge stof. Dat maakt 30 cent per kilogram droge stof, terwijl stro ongeveer 12 cent kost.

Structuur

Jan Dijkstra, universitair hoofddocent voeding rundvee van Wageningen UR, legt uit wat vezelhennep in het rantsoen kan doen. "Als vezelhennep in het rantsoen leidt tot grote verbeteringen in vertering en melkproductie van lacterende koeien, was het rantsoen aan de basis simpelweg niet goed. In dat geval dient de veehouder eerst het basisrantsoen op orde te hebben, om vervolgens te finetunen door een specifieke structuurbron te gebruiken, zoals vezelhennep. Verstrek kleine hoeveelheden per melkkoe. Een groter aandeel van vezelhennep in het rantsoen zorgt voor een daling van de voeropname (en daarmee opname van VEM en DVE), doordat het product traag verteert en passeert uit de pens. Voor het afbouwen van melkproductie in laatste dagen van droogstand of in de eerste weken van droogstand zelf, is een groter aandeel van structuurrijk voer in principe wel prima geschikt." Het is

volgens Dijkstra raadzaam eerst te kijken of er echt extra structuur nodig is in het rantsoen. Is er veel extra structuur nodig, verbeter dan eerst het basisrantsoen. "Is dat basisrantsoen helemaal in orde en zijn de herkauwactiviteit en de mestscore prima, dan is extra structuur niet nodig. Als bij een redelijk basisrantsoen toch structuurcorrectie nodig is, bekijk dan of vezelhennep je goedkoopste structuurbron is. En kun je zelf vezelhennep verbouwen, dan kan dit financieel redelijk snel aantrekkelijker zijn dan de aankoop van structuur van bijvoorbeeld koolzaadstro of luzerne."

Meervoudig

Hennep als grondstof voor de bio-circulaire economie beschikbaar maken. Dat is het doel waarmee René Sauveur en zijn bedrijf Pantanova zich dagelijks bezig houden. Sauveur is positief als het gaat om vezelhennep in de melkveehouderij. "De kans die hennep biedt is meervoudig. Het gewas is goed te telen in aanvulling op bijvoorbeeld mais, hoewel de oogst soms voor hoofdbrekens zorgt omdat niet iedere hakselaar ook de sterkere hennepstengels klein krijgt. Hennep opslaan in wikkelballen heeft de voorkeur, maar is prijstechnisch voor sommige veehouders minder interessant. Inkuilen kan ook, maar levert meer risico op productverlies op. De ervaring leert echter dat melkvee­houders die eenmaal hennep opnemen in het rantsoen, hier mee door blijven gaan." Pantanova treedt niet op als voeradviseur, maar weet wat de vezels doen met melkvee. "Het is bekend dat hennep wat lager scoort op voedingswaarde, maar hoog in structuur. De buitenkant van de stengels is heel moeilijk te verteren. Daardoor gaan dieren vaker herkauwen, waardoor de algehele voerconversie verbetert. De inhoudsstoffen van hennep bevorderen tegelijk de

algehele gezondheid van de dieren. Veehouders die hier ervaring mee hebben, zeggen dat de dieren actiever worden en minder antibiotica nodig hebben, een glanzende vacht krijgen en meer melk geven met een

in melkvee­rantsoen, lijkt het volgens René Sauveur een kwestie van tijd voordat melkvee­houders het gaan toepassen. "Praktijkonderzoek door de HAS Den Bosch toonde in 2014 aan dat nog geen 1 procent van alle

BIOBASED GARDEN

In de Biobased Garden van de Rusthoeve wordt geëxperimenteerd met de teelt van vezelhennep.

Foto: Jasper Lentz

Green Deal natuurvezels

De missie van Pantanova BV, het bedrijf van René Sauveur, is hennep als grondstof voor de bio-circulaire economie beschikbaar te brengen. Vanuit die ambitie is het bedrijf in 2014 met twintig bedrijven de Green Deal Natuurvezels gestart. Met die bedrijven wordt geprobeerd vezelhennep aan de man te brengen voor verschillende toepassingen. De bedrijven komen uit vier sectoren: de veehouderij, textielindustrie, bouw en kunststoffenbranche. Binnen de Green Deal wordt sinds 2015 in Gelderland de eerste hennep geteeld.

'DE OOGST KAN VOOR HOOFDBREKENS ZORGEN'

lager celgetal. Dit zou jaarrond gerekend een positief effect moeten hebben op het bedrijfsresultaat, maar ook op het dierenwelzijn en de kwaliteit van de melk." Hoewel er in wetenschappelijke literatuur nog niets bekend is over de werking van vezelhennep

circa 17.000 melkveebedrijven in Nederland ervaring met vezelhennep heeft opgedaan. Maar gegeven de positieve bevindingen van de meer dan tachtig geëncquêteerde veehouders die het wel toepassen, blijkt dat voor ruwvoerhennep een markt open ligt."